

ІГНАТИШИН М. В.

к.е.н., доцент

БУРДЮХ Л. Ю.

Мукачівський державний університет

ОЦІНКА ГРОШОВИХ ПОТОКІВ У СИСТЕМІ РОЗРАХУНКОВИХ ПЛАТЕЖІВ НА ОСНОВІ КОЕФІЦІЄНТНОГО АНАЛІЗУ

В теперішніх умовах ведення господарської діяльності найбільш ліквідними активами підприємства є грошові кошти. Вони забезпечують стабільне і безперервне функціонування бізнесу, тому їх потрібно розглядати як важливий ресурс суб'єкта господарювання. У зв'язку з їх обмеженістю виникає необхідність проведення аналізу грошових потоків.

Грошові потоки – це основа проведення всіх господарських операцій, вони обслуговують як операційну, інвестиційну, так і фінансову діяльність підприємства. Рационально організовані грошові потоки є важливою умовою ефективної діяльності, оскільки, як їх дефіцит, так і надлишок можуть спричинити негативний фінансовий результат суб'єктів господарювання.

Для будь-якого суб'єкта господарювання дефіцит коштів означає нездатність розрахуватися за своїми зобов'язаннями, тобто відбувається зростання кредиторської заборгованості та відповідно зниження його платоспроможності. Але надлишок грошових коштів спричиняє їх знецінення у часі через вплив інфляції [3]. Отже, необхідно ефективно організовувати рух грошових коштів на підприємстві.

Для того, щоб ефективно керувати грошовими потоками необхідно отримувати достовірну та повну інформацію про їх стан на певний період часу. Такі дані можна отримати із форми фінансової звітності №3 «Звіт про рух грошових коштів». Він дає змогу визначити залежність підприємства від позикового капіталу, його платоспроможність, забезпеченість коштами операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а також здатність створювати грошові резерви [2].

Для здійснення аналізу нами обрано Публічне акціонерне товариство «Мукачівська трикотажна фабрика «Мрія». Для того, щоб краще оцінити організацію грошових потоків на досліджуваному підприємстві необхідно провести коефіцієнтний аналіз. Він дозволяє визначити ефективність використання грошових коштів за допомогою відносних показників, оцінити якість управління грошовими ресурсами, а також виявити слабкі та сильні сторони діяльності фірми.

Щоб провести коефіцієнтний аналіз використовують багато показників, найголовніші з них обчислені для аналізованого підприємства у табл. 1.

Отже, виходячи із даних табл. 1, можемо оцінити стан грошових потоків підприємства. Коефіцієнт ліквідності грошового потоку свідчить про забезпеченість

витрачання грошових засобів їх надходженнями. Значення коефіцієнта ліквідності грошових потоків у 2016 році було 0,994, що свідчить про здатність підприємства покривати витрати грошових коштів позитивним грошовим потоком. Високий рівень цього показника вказує на зростання залишків грошових активів і неефективне їх використання, тому його потрібно наблизити і підтримувати на рівні одиниці, тобто додатний і від'ємний грошові потоки повинні бути наближені до однакового обсягу.

Таблиця 1

Показники руху грошових потоків ПАТ «МТФ «Мрія» та методи їх обчислення протягом 2014-2016 рр. [1]

Показники	Метод обчислення	2014	2015	2016	Відхилення ±	
					2016 від 2015	2016 від 2014
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	$K1 = \frac{\text{Грошові надходження}}{\text{Грошові видатки}}$	1,006	0,983	0,994	0,011	-0,011
Коефіцієнт ефективності грошового потоку	$K2 = \frac{\text{Чистий грошовий потік}}{\text{Грошові видатки}}$	0,006	-0,016	-0,005	0,011	-0,011
Коефіцієнт покриття доходу грошовим потоком	$K3 = \frac{\text{Грошові надходження}}{\text{Дохід від реалізації продукції}}$	1,232	1,960	1,041	-0,918	-0,191
Коефіцієнт окупності грошового потоку	$K4 = \frac{\text{Грошові видатки}}{\text{Грошові надходження}}$	0,993	1,016	1,005	-0,011	0,011
Коефіцієнт поповнення грошових засобів	$K5 = \frac{\text{Грошові надходження}}{\text{Залишок грошових коштів}}$	29,729	60,667	83,040	22,372	53,311
Коефіцієнт притоку грошових засобів	$K6 = \frac{\text{Чистий грошовий потік}}{\text{Грошові надходження}}$	0,007	-0,017	-0,005	0,022	-0,012

При визначенні показника ефективності грошових потоків позитивною тенденцією буде вважатись його постійне зростання протягом всього періоду. Найвищий рівень цього показника слід відмітити в 2014 році. На ПАТ «МТФ «Мрія» не простежується стійка динаміка до збільшення коефіцієнта ефективності грошових потоків. Протягом 2015-2016 рр. спостерігаються від'ємні значення цього показника, що вказує на неефективне використання грошових потоків, і пояснюється від'ємним значенням отриманого чистого грошового потоку підприємства.

Коефіцієнт покриття доходу грошовим потоком дозволяє судити про можливість виконання підприємством своїх зобов'язань перед кредиторами, акціонерами. На даному підприємстві цей коефіцієнт має позитивну динаміку, що заслуговує на схвальну оцінку.

Коефіцієнт окупності грошового потоку відображає скільки гривень грошових виплат потрібно здійснити, для отримання 1 гривні грошових надходжень. Найнижче значення цього коефіцієнта на даному підприємстві спостерігається у 2014 році і становить 0,993, що є позитивним, але протягом наступних років, це значення зросло вище 1, а це означає, що витрати значно перевищують доходи. Тобто у 2015-2016 роках грошовий потік характеризується низьким рівнем окупності.

Коефіцієнт поповнення грошових засобів характеризує ступінь збільшення залишку грошових засобів на підприємстві. Значення даного коефіцієнта має тенденцію до збільшення, у 2016 році він становив 83,040, що на 22,372 більше ніж у 2015 році та на 53,311 більше від 2014 року.

Коефіцієнт притоку грошових засобів характеризує скільки гривень чистого грошового потоку генерує 1 гривня грошових надходжень. Найвище значення показника спостерігалось в 2014 році і становило 0,007, потім відбувалося зменшення до від'ємного значення, що є негативним явищем для підприємства.

Отже, проведення коефіцієнтного аналізу дало можливість визначити наскільки ліквідними, окупними та ефективними є грошові потоки. Він дає змогу оцінити забезпеченість підприємства грошовими коштами, а також адекватність їх використання. Даний аналіз має перспективи для подальшого дослідження оскільки, грошові потоки є надзвичайно важливим чинником, котрий впливає на фінансовий результат суб'єкта господарювання, і його вдосконалення призведе до покращення економічної ситуації країни в цілому.

Література

1. Іщенко Н. А. Оцінка ефективності формування грошових потоків підприємства / Н. А. Іщенко // Наукові записки КНТУ. – Вип. 11, ч. II. – 2011.
2. Крюкова І. О. Сучасні методичні підходи до оцінки грошових потоків підприємства [Електронний ресурс] / І. О. Крюкова, М. С. Свірідова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету – Режим доступу до ресурсу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2016/21-2016/32.pdf>.
3. Спільник І. Грошові потоки підприємства: комплексний аналіз за даними фінансової звітності / Ірина Спільник, Ольга Загородна // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації : міжнар. зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 1-2. – С. 67-85.

УДК 657.1

ІГНАТИШИН М. В.

к.е.н., доцент

ЛАДЖУН О. О.

Мукачівський державний університет

ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

ТА ЇЇ ВПЛИВ НА РОЗРАХУНКОВІ ОПЕРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

У період ринкових перетворень української економіки одним із ймовірних шляхів зміцнення фінансового стану підприємств є контроль за фактичним станом їх розрахунків,